

УДК 37.019.4:821.133.1'28-32

DOI: <https://doi.org/10.54662/veresen.2.2024.09>

Віта Данилюк,
 ORCID iD 0009-0006-4981-7486
 учитель зарубіжної літератури,
 учитель-методист Плющівського ліцею
 Баштанської міської ради Баштанського району
 Миколаївської області,
 вул. Шкільна, 2, 56143, с. Плющівка, Україна
vitadanilyuk1967@gmail.com

Ганна Пономаренко,
 ORCID iD 0000-0002-0538 3616
 методист кафедри теорії й методики
 мовно-літературної та художньо-естетичної освіти
 Миколаївський обласний інститут
 післядипломної педагогічної освіти
 вул. Адміральська, 4-а, 54001, м. Миколаїв, Україна
anna.ponomarenko@toipro.mk.ua

ЛЮДСЬКІ ВЗАЄМИНИ, МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ В КАЗКАХ-ПРИТЧАХ АНТУАНА ДЕ СЕНТ-ЕКЗЮПЕРІ «МАЛЕНЬКИЙ ПРИНЦ» І ЕММИ АНДІЄВСЬКОЇ «ГОВОРЮЩА РИБА»

Запропоновано розробку заняття на тему: «Людські взаємини, моральні цінності у казках-притчах Антуана де Сент-Екзюпері «Маленький принц» і Емми Андієвської «Говорюща риба». Для роботи за модельною навчальною програмою «Зарубіжна література» (автори: О. М. Ніколенко, О. О. Ісаєва, Ж. В. Клименко та ін.) на початку вивчення розділу «Особиста відповідальність» у 7 класі рекомендуємо провести заняття з додаткового читання за творчістю Емми Андієвської. Наступним кроком є вивчення творчості Антуана де Сент-Екзюпері. Після вивчення творчості обох митців доречно здійснити порівняльний аналіз казок-притч «Маленький принц» і «Говорюща риба».

Під час розроблення заняття використана авторська технологія конструювання моделі компетентнісно-діяльнісного заняття доктора педагогічних наук, доцента, заслуженого вчителя України Василя Шуляра.

Ключові слова: казка-притча; компетентнісно-діялісне літературне заняття; людські взаємини; особиста відповідальність; ціннісно-етичні норми.

© Данилюк В. В., Пономаренко Г. В., 2024

Методичний коментар.

Під час гібридної війни особливого значення набуває україноцентричний підхід на заняттях зарубіжної літератури, тому пропонуємо на підсумковому занятті з вивчення казок-притч «Маленький принц», «Говорюща риба» порівняти погляди французького письменника А. де Сент-Екзюпері та української письменниці Емми Анді-

євської на загальнолюдські цінності для їх усвідомлення як невід'ємного складника української, європейської та світової культур, що сприятиме вихованню полікультурної особистості. У творах письменниці поєднано національний український колорит з європейськими цінностями, що допомагатиме «... збереженню національної ідентичності школярів, сприйняттю укра-

їнської культури як невід’ємного складника світової...» (Модельна навчальна програма «Зарубіжна література», 2023).

Запропонована тема є актуальною для посилення українознавчого компонента зарубіжної літератури в сучасних умовах інформаційної війни. Важливим є подання освітніх ситуацій у контексті порівняння українських і європейських цінностей.

Тема заняття для повідомлення учням: «Яким / якою має бути справжній друг / подруга в казках-притчах «Маленький принц», «Говорюща риба»?» сформульована у вигляді проблемного запитання відповідно до компетентнісно-діяльнісного підходу. Використана типологія літературних занять із вивчення художніх творів, що запропонував доктор педагогічних наук, доцент, заслужений учитель України Василь Шуляр, дала змогу визначити тип заняття: заняття з розвитку інтерпретаційної компетентності.

Відповідно до авторської технології конструювання моделі компетентнісно-діяльнісного заняття для розв’язання проблемного питання запропоновано шість освітніх ситуацій, які узгоджені з цільовими завданнями. Кожна освітня ситуація містить зміст роботи учня і вчителя, види читацької діяльності (ЧД) та проміжний результат читацької діяльності (ПР ЧД). Згадані види читацької діяльності відповідають компетентнісному, діяльнісному підходам до навчання, що є ключовими в Новій українській школі та сприяють роз-

витку в учнів наскрізних умінь, визначальних і предметних компетентностей.

Під час роботи над кожною освітньою ситуацією запропоновано учням висловити власні враження, думку, погляди, ставлення. Ураховуючи важливість діяльнісного підходу на уроках літератури, рекомендуємо використовувати різні форми роботи: колективну, групову, індивідуальну. Доцільно, працюючи над проблемним питанням, застосовувати такі методи: бесіда, навчальний діалог, порівняльний аналіз, навчальна гра. Учні із зацікавленням роблять особистий вибір щодо рис характеру справжнього друга, послуговуючись онлайновим сервісом «Mentimeter» (на початку заняття індивідуально, у кінці – колективно, що дає можливість порівняти, які риси характеру цінують здебільшого учні класу).

У кінці заняття, коли кожен учень / учениця зробили власний вибір та визначилися з відповіддю на проблемне питання: «Яким / якою має бути справжній друг / подруга?», пропонуємо різнорівневі творчі завдання: написання вільного есе або продовження речення, що дає можливість учням висловити власні враження і міркування щодо проблемного питання уроку.

Такий підхід у плануванні сприяє впровадженню компетентнісно-діяльнісного підходу на заняттях із зарубіжної літератури, який є вирішальним у Новій українській школі.

7 клас. Літературна тема: Особиста відповідальність

Тема компетентнісно-діяльнісного літературного заняття:

Яким / якою має бути справжній друг / подруга?

(Людські взаємини, моральні цінності у казках-притчах Антуана де Сент-Екзюпері «Маленький принц» і Емми Андієвської «Говорюща риба»).

Цільові завдання:

1. Висловити і порівняти враження після прочитання літературних творів і перегляду репродукції картини.
2. Визначити підтекст висловлювань Антуана де Сент-Екзюпері й Емми Андієвської (робота з епіграфами).
3. Інтерпретувати та провести паралелі між образами Маленького принца і Говорючої риби та ситуаціями.
4. Провести паралелі між образами, ситуаціями казок-притч і власним життєвим

досвідом для формування морально-етичних норм.

5. Конструювати висловлювання з виявом ставлення до того, яким має бути справжній друг.
6. Створити власний літературний продукт (написати вільне есе або закінчити речення).

Ключові компетентності (Модельна навчальна програма «Зарубіжна література». 5–9 класи для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року), (автори Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л. В., Юлдашева Л. П., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г., Тихоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.)):

Базова:

Вільне володіння державною мовою:

Уміння:

- читати, сприймати, розуміти, аналізувати, інтерпретувати, художні твори (класичні й сучасні) зарубіжних письменників в найкращих українських перекладах;
- усно й письмово висловлювати думки, почуття, погляди;
- адаптуватися до умов спілкування, виконувати нестандартні завдання, використовуючи потенціал української мови та відповідні комунікативні стратегії.

Ставлення: поцінування української мови як державної – чинника національної та громадянської ідентичності; готовність спілкуватися державною мовою.

Фонові:

1. Математична компетентність

Уміння:

- установлювати причиново-наслідкові зв'язки, виокремлювати головну та другорядну інформацію;
- логічно обґрунтовувати висловлену думку;
- перетворювати форми інформації з однієї в іншу (текст, таблиця) для виконання комунікативних завдань;
- порівнювати компоненти літературних творів.

Ставлення: готовність до пошуку різноманітних способів розв'язання комунікативних проблем.

2. Інноваційність

Уміння:

- репрезентувати власні ідеї, бачення зрозуміло, грамотно, креативно, уживаючи доцільні засоби вираження мовлення, зокрема із використанням прикладів, цитат із творів зарубіжних письменників (класичних і сучасних);
- мобілізувати цифрові ресурси навчання, спілкування, дослідження літературних явищ;
- ефективно використовувати різні комунікативні стратегії для розв'язання життєво важливих проблем, зокрема в ситуаціях неоднозначності та непевності;
- у процесі розв'язання життєвих ситуацій та прийняття особистих рішень спиратися на морально-етичний та естетичний досвід, який містить художню літературу різних часів і народів.

Ставлення:

- готовність продукувати нові ідеї;
- морально-етична відповідальність за власні вчинки.

Предметні компетентності (Шуляр В. І. Практико-орієнтована монографія «Планувальна діяльність суб'єктів літературної освіти нової української школи: особливості конструювання співпраці», Миколаїв, 2022):

Базова:

III. Інтерпретаційна компетентність:

1. Наскрізне вміння:

- 1.1) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння домовлятися у відборі літературознавчого, літературно-мистецького матеріалу;
- 1.2) обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної читацької діяльності з метою досягнення літературного продукту.

2. Читацькі (предметні) вміння:

- 2.1) аналізувати та інтерпретувати афоризми;
- 2.2) здійснювати аналітико-синтетичну діяльність під час вивчення художнього твору відповідно до рівня літературної компетентності.

3. Ціннісні ставлення:

- 3.4) висловлювати власну думку про естетичний об'єкт, який аналізуємо / інтерпретуємо;
- 3.5) давати оцінку естетичному об'єктові, який витлумачуємо, спираючись на свій естетичний смак, читацький і життєвий досвід.

Фонові:

V. Творчо-мовленнєва компетентність:

1. Наскрізне вміння:

- 1.2) передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації;
- 1.4) діяти творчо, що передбачає креативне мислення.

2. Читацькі (предметні) вміння виконавської діяльності (усного мовлення):

- 2.7) поважати чужу думку, прислуховуватися до порад і рекомендацій щодо побудови різного типу висловлювання.

3. Читацькі (предметні) вміння комунікативної діяльності (усне і писемне мовлення):

- 3.4) створити власний оригінальний продукт (есе або закінчене речення).

5. Ціннісні ставлення:

- 5.5) виявляти високий рівень культури спілкування.

IV. Аксіологічна (ціннісно-етична) компетентність

1. Наскрізне вміння:

- 1.1) вибудувати ціннісно-етичну модель із опорою на текст.

2. Читацькі (предметні) вміння:

- 2.1) розкривати гуманістичний потенціал та естетичні цінності творів української, світової літератури.

I. Культурна (культурологічна) компетентність.

1. Наскрізне вміння:

- 1.1) читати / бачити з розумінням тексти різних видів мистецтва.

2. Читацькі (предметні) вміння:

- 2.2) розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей через різні види мистецтва.

3. Ціннісні ставлення:

3.4) сприймати цінності, актуалізовані в текстах різних народів і культур.

Ціннісно-етична норма: дружба+відповідальність.

Тип компетентісно-діяльнісного літературного заняття: заняття з розвитку інтерпретаційної компетентності.

Міжпредметні зв'язки: зарубіжна література, українська література, образотворче мистецтво.

«За кожен скарб доводиться платити»

Емма Андієвська

*«Ти назавжди береш на себе відповідальність
за того, кого приручив»*

Антуан де Сент-Екзюпері

Модель компетентісно-діяльнісного літературного заняття

Вступне слово-звернення вчителя до учнів-читачів:

Світ мінливий, непередбачуваний і, як ніколи, стрімкий. І ми, люди, такі нетерплячі, нам все ніколи, хочемо зробити так багато, і ні на щ не вистачає часу. Як завжди, любимо цифри. Та й світ налаштований винятково на числівники (кількість переглядів, кількість поширень, кількість уподобайок...). Але серед буденної метушні, дріб'язкових клопотів усе ж залишається в цьому світі щось непорушне, вічне і недоторканне. Запрошую вас, дорогі друзі, до важливої розмови про взаємини між людьми. Поміркуймо разом про те, як жити, щоб бути щасливими на своїй планеті. Незвичайні казкові історії Антуана де Сент-Екзюпері і Емми Андієвської допоможуть нам зрозуміти, що ж найважливіше в людських стосунках і які моральні цінності завжди будуть основою співіснування людей незалежно від національності, кордонів, часу.

1. Освітня ситуація. Висловлення вражень після прочитання літературних творів і перегляду репродукції картини.

Демонстрація репродукції картини Олега Шупляка «Взаємопроникнення» (січень 2021 р.) з метою порівняння вражень після прочитання творів «Маленький принц», «Говорюща риба» і перегляду репродукції картини.

Читацька діяльність (ЧД).

Бесіда:

- Подумайте, як фантастика, світ казки і краси, світло і темрява, холод і тепло пов'язані з цією репродукцією картини і з казками-притчами «Маленький принц» і «Говорюща риба»?
- Прочитайте назву картини. Як ви її розумієте? Доберіть синоніми до слова

«Взаємопроникнення»? (звернення до словника (за необхідності) - об'єднання, згуртування, поєднання, взаємозближення, взаємодіючи, ставати частиною одне одного).

- Назвіть, що ви бачите на картині? Прислухайтеся до себе. Що ви відчуваєте, коли дивитесь на картину? Простий сюжет, ніби дитячою рукою намальовані хатки, здається, все просто і зрозуміло. Якщо ми пофантазуємо, то наша уява допоможе нам відчути і побачити набагато більше, і у кожного буде своя історія.
- Які слова Лиса допомагають нам зрозуміти сенс казки-притчі і цієї картини?

Проміжний результат читацької діяльності (ПР ЧД).

Відповіді на питання.

Завершене речення: «Добре бачить лише ... (серце). Найголовнішого ... (очима) не побачиш».

Спробуймо сьогодні на уроці побачити очима і відчути мову сердець Маленького принца і Говорючої риби.

2. Освітня ситуація. Визначення підтексту висловлювань Антуана де Сент-Екзюпері й Емми Андієвської

Робота з епіграфами. Учні об'єднуються в дві групи

ЧД. Відповіді на питання (групова робота). Інтерактивне завдання.

I група. Прокоментуйте одним реченням вислів Емми Андієвської «За кожен скарб доводиться платити». (Герої обдаровані найбільшим скарбом – дружбою, але кожен за-платив за цей скарб різну ціну. Усе велике дається нелегко).

II група. Поясніть вислів Антуана де Сент-Екзюпері: «Ти назавжди береш на себе відповідальність за того, кого приручив» (Людина живе у своїх вчинках. Людина відповідає за все, особливо за тих, хто їй довірився) (Рошко М. Лекція на тему: «Нове прочитання твору «Маленький принц»: <https://lecbank.jimdofree.com/>).

ПР ЧД. Особистий вибір учня-читача:

Створити хмаринку слів (у програмі Mentimetr), зазначивши три риси характеру, які б ви хотіли бачити в своєму другові / подрузі.

3. Освітня ситуація. Інтерпретування та проведення паралелей між образами Маленького принца і Говорючої риби та ситуаціями («Зарубіжна література». Підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О. М., Мацевко-Бекерська Л. В., Рудніцька Н. П., Ковальова Л. Л., Туряниця В. Г., Базильська Н. М., Гвоздікова О. В., Лебедь Д.О.). – ВЦ: «Академія». – 2024).

- Проблемне запитання уроку: Яким має бути справжній друг?
- Шлях Маленького принца і Говорючої риби.
- Маленький принц покинув свою планету.
- Риба опинилася на березі.
- Маленький принц, Лис і пілот.
- Зустріч рибалки і Говорючої риби.
- Дружба-скарб.

ЧД. 1. Коментоване читання уривків:

Уривок 1. (А. де Сент-Екзюпері «Маленький принц»)

«Узнати можна лише те, що приручиш, – мовив лис.

– Людям уже бракує часу щось узнавати. Вони купують готові речі в торговців. Але ж немає таких торговців, що продавали б приятелів, і тим-то люди не мають приятелів. Як хочеш мати приятеля – приручи мене!

– А що для цього треба зробити? – спитав маленький принц.

– Треба бути дуже терплячим, – відказав лис.»

«...Люди забули цю істину, – мовив лис, – але ти не забувай. Ти назавжди береш на себе відповідальність за тих, кого приручив. Ти відповідаєш за свою троянду.

– Я відповідаю за свою троянду, – повторив маленький принц, аби краще запам'ятати».

Уривок 2. (Емма Андієвська «Говорюща риба» – Текст казки-притчі Емми Андієвської «Говорюща риба» <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=1943>)

«...Якщо мій приятель прийде, – нагадав рибалка, не слухаючи жінки, – скажи, що я зараз прийду, нехай він заходить до хати, я тільки за ріг і назад.

– Якщо твій приятель прийде, – вигукнула жінка, – та рибалка вже був далеко і не чув її слів, що заповнювали собою усе подвір'я, аж горобці ніколи не засиджувалися на цямрині колодязя, і по дорозі, якою прямувала гостя до рибалчиної хати, докотився їхній відгомін до риби, ще заки їй стало видно оселю свого приятеля».

Уривок 3. (А. де Сент-Екзюпері «Маленький принц»)

«Мені було дуже сумно... І я питаю себе: що ж коїться там, на його планеті? Що, як баранець з'їв троянду? Іноді я кажу собі: «Ні, звичайно, ні! Маленький принц на ніч завжди прикриває троянду скляним ковпаком, і він дуже пильнує баранця. Тоді я щасливий. І всі зорі тихенько сміються» (відповідальність за троянду, за друга, за себе, за планету).

Уривок 4. (Емма Андієвська «Говорюща риба» – Текст казки-притчі Емми Андієвської «Говорюща риба» <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=1943>)

«...щоразу, повертаючись з моря, рибалки розповідали, як замість їхати з ними на ловитву, рибалка ходить по березі й гукає свого приятеля, а коли витягнуть із вилівом сіті на пісок, він припадає до кожної риби й на колінах благає, щоб вона сказала йому хоч одне слово» (відчуття провини, невимовний сум за втраченим другом, жадливе розуміння, що друга не можна повернути, безутішне горе).

ПР ЧД. Навчальний діалог.

- Поміркуйте. Чи легко було героям знайти своїх друзів? Чому? Наведіть приклади.
- Висловіть свою думку (з опором на текст). Коли дружба стає справжнім скарбом?

ЧД. 2. Порівняльний аналіз. Колективна робота з опорною таблицею.

У кожного учня є шаблон таблиці (додаток 1), де заповнений лише середній стовець, два інших занотовуємо в процесі навчального діалогу.

ПР ЧД. Заповнена таблиця.

 <p>Антуан де Сент-Екзюпері (1900-1944) «Маленький принц»</p>		 <p>Емма Андієвська (1931 р. н.) «Говорюща риба»</p>
<p>1944 р. (XX ст.)</p>	<p>1. Час написання творів</p>	<p>2000 р. (XXI ст.)</p>
<p>Франція</p>	<p>2. Країна</p>	<p>Україна (Німеччина)</p>

Пілот-письменник	3. Неординарність особистості митців	Художниця-письменниця
Казка-притча	4. Жанр	Казка-притча
Подорож Маленького принца, якому дуже потрібен був друг	5. Сюжет	Пригода Говорючої риби, яка шукала просто співбесідника, а знайшла друга
Маленький принц (унікальні здібності)	6. Герої (чим незвичайні?)	Говорюча риба (унікальні здібності)
Розсердився на примхливу троянду, хотів дізнатися більше про важливі речі, знайти друзів	7. Як герої потрапили на Землю?	Табун оселедців викинув на берег, рибу вигнали з водної стихії за її дар
Так. Зустріч із пілотом, мудрим Лисом допомогли Маленькому принцеві пізнати світ, самого себе, справжню дружбу	8. Чи знайшли герої те, що шукали?	Так. Зустріч із рибалкою відкрила радість спілкування. Риба знайшла не лише співбесідника, а й найкращого друга
Відповідальність!	9. Чому Маленькому принцу вдалося повернутися на свою планету, а Говорюча риба загинула?	Відповідальність?
Сум, який зігриває серце	10. Як дорослі відреагували на зникнення юних друзів? Чому?	Сум, який не дає спокою
Знову зустрітися з Маленьким принцем	11. Найбільше бажання пілота і рибалки	Повернути приятеля, знати, що він не загинув

4. Освітня ситуація. Визначення базових морально-етичних норм з укладанням порівняльної характеристики Маленького принца і Говорючої риби.

- Самотність.
- Неординарність героїв.
- Дружба.
- Відповідальність.

ЧД. Гра «Сачок».

Із запропонованих характеристик «виловити» потрібні і заповнити таблицю (пояснити свій вибір).

Байдужість, самотність, егоїзм, добре серце, хвастощі, унікальні здібності, уміння дружити, наївність, допитливість, довірливість, самостійність, недосвідченість, уміння приймати рішення, відповідальність, надійність, заздрість, невміння захистити себе.

ПР ЧД. Заповнена порівняльна таблиця.

Маленький принц	Говорюща риба
Спільне	
Відмінне	

5. Освітня ситуація. Конструювання висловлювання + власне ставлення.

Проблемне питання: Яким / якою має бути справжній друг / подруга?

ЧД. Відповідь на проблемне питання. Інтерактивне завдання.

ПР ЧД:

1. Усна відповідь на питання.
2. Спільна хмаринка слів із зазначенням рис характеру справжнього друга за допомогою програми «Mentimeter». Умова: кожен додає одну рису характеру, яку він вважає найважливішою.

6. Освітня ситуація. Творення власного літературного продукту.

ЧД. Різномірні завдання на вибір:

1. Вільне есе «Яким має бути справжній друг?», або «Моя відповідальність», або «Добре бачить лише серце».
2. Закінчити речення:
  - Я зрозумів / зрозуміла, що дружба – це....
  - Відповідальність – це...
  - Я намагатимусь...

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Емма Андіївська. Біографія письменниці, фото, особисте життя, її книги. – Режим доступу: <https://www.ukrlib.com.ua/bio/author.php?id=137>
2. «Зарубіжна література». Підручник для 7 класу закладів загальної середньої освіти (авт. Ніколенко О. М., Мацевко-Бекерська Л. В., Рудніцька Н. П., Ковальова Л. Л., Туряниця В. Г., Базильська Н. М., Гвоздікова О. В., Лебедь Д.О.). – ВЦ: «Академія». – 2024.
3. Модельна навчальна програма. «Зарубіжна література». 5–9 класи для закладів загальної середньої освіти (у редакції 2023 року), (автори Ніколенко О. М., Ісаєва О. О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л. В., Юлдашева Л. П., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.)
4. Рошко М. Лекція на тему: «Нове прочитання твору «Маленький принц» / Михайло Рошка. – Режим доступу до ресурсу: <https://lecbank.jimdofree.com/>
5. Текст казки-притчі Емми Андіївської «Говорюща риба» <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=1943>
6. Шуляр В. І. Планувальна діяльність суб'єктів літературної освіти нової української школи: особливості конструювання співпраці. Практико-орієнтована монографія. – Миколаїв, 2022. – 152 с.

**HUMAN RELATIONSHIPS AND MORAL VALUES IN THE FAIRY TALE-
PARABLES BY ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY'S «THE LITTLE PRINCE»
AND EMMA ANDIEVSKA'S «THE TALKING FISH»**

Danyliuk Vita,
*teacher of foreign literature,
methodologist teacher
Plyuschiv Lyceum Bashtan city council
Bashtan district Mykolayiv region,
2Shkilna Street, 56143, Plyuschivka village, Ukraine
vitadanilyuk1967@gmail.com*

Ponomarenko Hanna,
*methodologist of the Department of Theory
and Methodology of Linguistic-Literary
and Artistic-Aesthetic Education
Mykolaiv In-Service Teachers Training Institute
4-a, Admiralska Street, 54001, Mykolaiv, Ukraine
anna.ponomarenko@moippo.mk.ua*

The paper represents working out a lesson on the topic «People relationships and moral values in the tale-parables by Antoine de aint-Exupéry «The Little Prince» and Emma Andievska «The Talking Fish»». In order to work with a model curriculum «The Foreign Literature» (developed by O. M. Nikolenko, O. O. Isaieva, Zh. V. Klymenko etc.) at the beginning of studying the topic «Personal Responsibility» in the 7th grade, we recommend delivering a class of extra reading on the creative way of Emma Andievska. The next step is studying the creativity of Antoine de Saint-Exupéry. Having studied the creative paths of both of the writers, it is relevant to analyze the tale-parables «The Little Prince» and «The Talking Fish». When designing the lesson, we applied the author's technology of constructing the model of the competence- and activity-related lesson by Doctor of Pedagogic Sciences, Associate Professor, and Distinguished Teacher of Ukraine Vasyl Shuliar. The proposed materials may encourage a teacher-philologist to comply with academic freedom during planning and enable them to implement a competence- and activity-related approach in accordance with the requirements of the New Ukrainian School, the State Standard of Basic Secondary Education, as well as modern technologies for working out foreign literature lesson models. The authors highlight some elements of comparative analysis of these works that enable the applicants of general secondary education to consciously comprehend the problems touched upon, better understand the actions of the characters and casual inferences, express a personal attitude toward characters, and make a personal value and ethical choice. Moreover, the most effective methods of teaching and research that increase learning interest and cognitive processes, contribute to the development of communicative competence, diversify the learning process, etc. have been chosen. The paper concentrates on the following values and moral norms: friendship and responsibility.

Keywords: *a competence- and activity-related literature lesson; a tale-parable; people relationships; personal responsibility; value and ethical norms.*

REFERENCES

1. Emma Andievska. Biohrafia pismennytsi, foto, osobyste zhyttia, yii knyhy [Emma Andievska. Biography of the writer, photo, personal life, her books]. Retrieved from: <https://www.ukrlib.com.ua/bio/author.php?id=137> (ukr).

2. Nikolenko, O. M., Isaieva, O. O., Klymenko, Zh. V., Matsevko-Bekerska, L. V., Yuldasheva, L. P., Rudnitska, N. P., Turianytsia, V. H. & ta in. (2023). *Modelna navchalna prohrama «Zarubizhna literature». 5–9 klasy dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity* [Model curriculum «Foreign literature». Grades 5–9 for general secondary education institutions] (ukr).
3. Nikolenko, O. M., Matsevko-Bekerska, L. V., Rudnitska, N. P., Kovalova, L. L., Turianytsia, V. H., Bazylska, N. M., & Hvozdkova O. V. ta in. (2024). *Zarubizhna literatura. Pidruchnyk dlia 7 klasu zakladiv zahalnoi serednoi osvity* [World Literature. Textbook for the 7th grade of general secondary education institutions]. VTs: «Akademiiia» (ukr).
4. Roshko, M. Lektsiia na temu: «Nove prochyttannia tvoru «Malenkyi prynts» [Lecture on the topic: «A new reading of the work «The Little Prince»]. Retrieved from: <https://lecbank.jimdofree.com/> (ukr).
5. Shuliar, V. I. (2022). *Planuvalna diialnist subiektiv literaturnoi osvity novoi ukrainskoi shkoly: osoblyvosti konstruiuvannia spivpratsi* [Planning activity of subjects of literary education of the new Ukrainian school: peculiarities of construction of cooperation]. Mykolaiv (ukr).
6. Tekst kazky-prytchi Emmy Andiiievskoi «Hovoriushcha ryba» [The text of the fairy tale-parable by Emma Andievska «Talking fish»]. Retrieved from: <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=1943> (ukr).